

Gramatyka opisowa wybranego języka zachodniosłowiańskiego

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Studia slawistyczne Specjalność STUDIA ZACHODNIOŚLÓWIAŃSKIE Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03SLAZSLS.16K.15909.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Roman Sliwka	
Prowadzący zajęcia	Mieczysław Balowski, Roman Sliwka	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Zaliczenie z oceną • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy na temat struktury fonetycznej i fonologicznej wybranego języka zachodniosłowiańskiego (czeskiego/słowackiego) wraz z opisem jego cech prozodycznych.
C2	Przekazanie wiedzy na temat struktury morfologicznej (słowotwórczej i fleksyjnej) wybranego języka zachodniosłowiańskiego (czeskiego/słowackiego) oraz funkcji jej podpoziomów wraz z opisem jego cech fleksyjnych.
C3	Przekazanie wiedzy na temat struktury składniowej (komunikacyjnej) wybranego języka zachodniosłowiańskiego (czeskiego/słowackiego) wraz z opisem inwentarza zdań oraz ich funkcji składniowych.

Wymagania wstępne

Znajomość gramatyki opisowej języka polskiego w zakresie podstawowym; umiejętność objaśnienia podstawowych terminów z zakresu gramatyki opisowej języka polskiego; znajomość wybranego języka zachodniosłowiańskiego na poziomie A1.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię z zakresu fonetyki i fonologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
W2	ma podstawową wiedzę na temat budowy fonetycznej i fonologicznej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
W3	zna podstawową terminologię z zakresu struktury morfologicznej (słowotwórczej i składniowej) wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
W4	ma podstawową wiedzę na temat budowy morfologicznej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
W5	zna podstawową terminologię z zakresu struktury składniowej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
W6	ma podstawową wiedzę na temat budowy składniowej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_W03, SLA_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi samodzielnie zanalizować zjawiska współczesnego systemu fonologicznego wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
U2	potrafi samodzielnie zanalizować zjawiska współczesnej struktury morfologicznej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
U3	potrafi samodzielnie zanalizować zjawiska współczesnej struktury składniowej wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	potrafi w odpowiedni sposób zastosować wiedzę na temat budowy gramatycznej języka do analizy poszczególnych płaszczyzn wybranego języka zachodniosłowiańskiego.	SLA_K1_U04, SLA_K1_U05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	docenia znaczenie gramatyki dla prawidłowego funkcjonowania procesu komunikacji poczynając od poziomu interpersonalnego po społeczny.	SLA_K1_K01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Test

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Fonetyka i fonologia – metody i narzędzia badawcze. Fonetyka jako nauka o budowie dźwięku mowy, fonologia jako nauka o fonemach i alofonach (inwentarz fonemów wybranego języka zachodniosłowiańskiego), morfonologia.	W1, W2, U1, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
2.	Kryteria klasyfikacji głosek czeskich i powstawanie dźwięku mowy. Upodobnienia głoskowe oraz alternacje samogłoskowe i spółgłoskowe.	W1, W2, U1, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
3.	Prozodyczne cechy mowy i ich rola w języku. Akcent i intonacja.	W1, W2, U1, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
4.	Morfologia jako nauka o budowie wyrazu: słowotwórstwo a fleksja.	W3, W4, U2, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
5.	Podstawowe kategorie i typy słowotwórcze wybranego języka zachodniosłowiańskiego (inwentarz środków słowotwórczych).	W3, W4, U2, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
6.	Fleksja jako wykładnik pozycji wyrazu w zdaniu. Kategorie fleksyjne, fleksja imienna i werbalna, formy nieodmienne.	W3, W4, U2, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
7.	Przegląd form fleksyjnych grupy deklinacyjnej. Deklinacja rzeczownikowa a deklinacja przymiotnikowa i zaimkowa.	W3, W4, U2, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
8.	Przegląd form fleksyjnych grupy werbalnej. Wyznaczniki form czasowych.	W3, W4, U2, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
9.	Miejsce składni w systemie językowym. Metody analizy składniowej. Budowa gramatyczna zdania.	W5, W6, U3, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
10.	Zdanie pojedyncze i jego rodzaje. Części zdania.	W5, W6, U3, U4, K1	Wykład, Konwersatorium
11.	Zdanie złożone i jego rodzaje. Funkcje zdań podrzędnych i nadrzędnych.	W5, W6, U3, U4, K1	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Semestr 2

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Metoda ćwiczeniowa, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywny wynik kolokwium pisemnego. bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium z niewielkimi uchybieniami; dobry (db; 4,0): dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, dobrze wykonana (większe uchybienia lub nierozwiązane jedno zadanie) analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium; dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych z niewielkimi uchybieniami, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium z niewielkimi uchybieniami; dostateczny (dst; 3,0): mała znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, słabo wykonana (poniżej 60%) analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, mała umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium; niedostateczny (ndst; 2,0): nikła lub żadna znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, nie wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych lub wykonana poniżej 50% zadań, nikła (poniżej 50%) lub żadna umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na kolokwium.

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	Obecność i aktywny udział w zajęciach. Pozytywny wynik testu. bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście z niewielkimi uchybieniami; dobry (db; 4,0): dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, dobrze wykonana (większe uchybienia lub nierozwiązane jedno zadanie) analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście; dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, dobrze wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych z niewielkimi uchybieniami, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście z niewielkimi uchybieniami; dostateczny (dst; 3,0): mała znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, słabo wykonana (poniżej 60%) analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych, mała umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście; niedostateczny (ndst; 2,0): nikła lub żadna znajomość zagadnień z fonetyki i fonologii oraz morfologii wybranego języka zachodniosłowiańskiego, nie wykonana analiza zjawisk fonetycznych i fonologicznych oraz morfologicznych lub wykonana poniżej 50% zadań, nikła (poniżej 50%) lub żadna umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią fonetyczną i fonologiczną oraz morfologiczną na ćwiczeniach i w teście.

Semestr 3

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Metoda ćwiczeniowa, Rozwiązywanie zadań praktycznych

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Pozytywny wynik egzaminu ustnego. bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium z niewielkimi uchybieniami; dobry (db; 4,0): dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, dobrze wykonana (większe uchybienia lub nierozwiązane jedno zadanie) analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium; dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych z niewielkimi uchybieniami, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium z niewielkimi uchybieniami; dostateczny (dst; 3,0): mała znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, słabo wykonana (poniżej 60%) analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, mała umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium; niedostateczny (ndst; 2,0): nikła lub żadna znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, nie wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych lub wykonana poniżej 50% zadań, nikła (poniżej 50%) lub żadna umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na kolokwium.
Konwersatorium	Obecność i aktywny udział w zajęciach. Pozytywny wynik testu. bardzo dobry (bdb; 5,0): bardzo dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście; dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych z niewielkimi uchybieniami, bardzo dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście z niewielkimi uchybieniami; dobry (db; 4,0): dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, dobrze wykonana (większe uchybienia lub nierozwiązane jedno zadanie) analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście; dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego z niewielkimi uchybieniami, dobrze wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych z niewielkimi uchybieniami, dobra umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście z niewielkimi uchybieniami; dostateczny (dst; 3,0): mała znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, słabo wykonana (poniżej 60%) analiza zjawisk morfologicznych i składniowych, mała umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście; niedostateczny (ndst; 2,0): nikła lub żadna znajomość zagadnień z morfologii i składni wybranego języka zachodniosłowiańskiego, nie wykonana analiza zjawisk morfologicznych i składniowych lub wykonana poniżej 50% zadań, nikła (poniżej 50%) lub żadna umiejętność stosowania wiedzy i posługiwania się terminologią z zakresu morfologii i składni na ćwiczeniach i w teście.

Literatura

Obowiązkowa

1. F. Štícha, Akademická gramatika spisovné češtiny, Praha 2013.
2. B. Havránek, A. Jedlička, Česká mluvnice, Praha 1996.
3. Mluvnice češtiny I. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfemika. Tvoření slov, Praha 1986.
4. Mluvnice češtiny II. Tvarosloví, Praha 1986.
5. Mluvnice češtiny III. Skladba, Praha 1986.
6. M. Grepl, Z. Hladká, M. Jelínek, Příruční mluvnice češtiny, Praha 2008.

Dodatkowa

1. Pravidla českého pravopisu, Praha 2008.
2. J. Pokorná, M. Vránová, Přehled české výslovnosti, Praha 2007.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Semestr 2

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	15
Przygotowanie do zaliczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Semestr 3

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do zajęć	30
Przygotowanie do egzaminu	25

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SLA_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny swej wiedzy oraz stosowania jej w pracy zawodowej i życiu społecznym
SLA_K1_U04	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, selekcjonować i użytkować wiedzę slawistyczną przy użyciu różnych źródeł i narzędzi badawczych oraz wykorzystywać ją w różnorodnych dziedzinach nauki i życia zawodowego i społecznego
SLA_K1_U05	Absolwent/ka potrafi dokonać obserwacji zjawisk literackich, językowych i kulturowych w ujęciu synchronicznym i diachronicznym oraz analizować ich powiązania z różnymi obszarami działalności ludzkiej, formułować i wyrażać samodzielne opinie na temat ważnych dla Słowiańszczyzny wydarzeń kulturalnych i społeczno-politycznych oraz powoływać się w tym zakresie na źródła wiedzy slawistycznej i opinie ekspertów
SLA_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie na poziomie ogólnym metodologię i terminologię badań literaturoznawczych i językoznawczych oraz powiązania literaturoznawstwa i językoznawstwa z innymi dyscyplinami humanistycznymi
SLA_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w sposób uporządkowany zagadnienia gramatyki opisowej, gramatyki historycznej, stylistyki oraz historii języka wybranego kraju słowiańskiego Europy Środkowej i Południowej